

zouden vallen onder het eerste of het derde lid (*Kamerstukken II*, 1983/84, 18035, nr. 23 en 70 en *Kamerstukken* 1983/84, 17370, nr. 14 en 15). Bij de laatste poging om artikel 7 van de Grondwet te moderniseren stelde de regering zich in het vergaderjaar 2000/01 op hetzelfde standpunt. Met deze uitleg zouden sommige bepalingen van het wetsvoorstel ongrondwettig zijn. Een motie Remkes/Bosma stelde voor dat de Kamer nogmaals zou uitspreken dat mediadiensten op aanvraag niet vallen onder artikel 7, tweede lid, van de Grondwet, maar onder het derde lid. Bij de verwerping zullen 'pragmatische' overwegingen waarschijnlijk weer een rol hebben gespeeld. Zolang de rechter geen wetten aan de Grondwet mag toetsen, hebben de Staten-Generaal het laatste woord. Tenzij de Eerste Kamer anders beslist, is op 30 juni 2009 de grondwettelijke bescherming voor mediadiensten op aanvraag verzwakt. Lagere regelgeving met betrekking tot de inhoud van de informatie is niet langer ongrondwettig (*Kamerstukken II*, 2008/09, 31876, nr. 17).

Op 2 juli 2009 publiceerde de Europese Commissie een nieuwe Omroepmededeling, ter vervanging van de Omroepmededeling van 2001. Het stuk geeft een uiteenzetting van het beleid inzake het toezicht op staatssteun. Zo komen er nieuwe regels voor wat de publieke omroep mag doen op het gebied van internet en nieuwe media. Als een publieke omroep, met financiële steun van de staat, een 'significant nieuwe dienst' wil gaan aanbieden, zal een onafhankelijke autoriteit vooraf moeten toetsen of dit een marktverstorende werking heeft. De lidstaten hebben wel een zekere vrijheid bij de uitleg van het begrip 'significant' (http://ec.europa.eu/avpolicy/index_en.htm).

Rechtspraak

Over de verhouding tussen de vrijheid van meningsuiting en het recht op bescherming van eer en goede naam wees het EHRM op 28 april 2009 een belangwekkend arrest. Uit recente jurisprudentie van het EHRM zou men kunnen afleiden dat het recht op eer en goede naam rechtstreeks beschermd wordt door artikel 8 EVRM en dat de afweging tussen dit recht en de vrijheid van meningsuiting twee in beginsel gelijkwaardige belangen betreft. In de zaak *Petrina vs Roemenië* oordeelde het Hof bijvoorbeeld dat de nationale rechter ten onrechte een journalist had vrijgesproken van smaad jegens een politicus. Hiermee had Roemenië een positieve verplichting bij artikel 8 EVRM geschonden (*Katern* 110, p. 6197). Nu heeft het Hof verduidelijkt dat dit een zeer bijzonder geval was. In de zaak *Karakó vs Hongarije* oordeelt het Hof namelijk dat de bescherming van iemands reputatie alleen onder de bescherming van artikel 8 EVRM valt indien sprake is van aantasting van de 'persoonlijke integriteit'. Een klacht van een beledigde politicus op grond van artikel 8 EVRM wordt nu ongegrond verklaard, omdat de zaak primair in het licht van artikel 10 EVRM moest worden beoordeeld (EHRM 28 april 2009, *Karakó vs Hongarije*, www.echr.coe.int, appl. 39311/05).

MEDIARECHT

AAK20096296

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

Vlak voor het zomerreces debatteerden beide Kamers van de Staten-Generaal ieder over een wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet. De Eerste Kamer nam op 30 juni 2009 de zogeheten Erkenningwet aan (*Katern* 110, p. 6197). Het wetsvoorstel bevat regels voor de toelating, erkenning, financiering en uittreding van publieke omroepverenigingen. De nieuwe wet zal in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Om de wet te kunnen toepassen op aanvragen van een nieuwe omroep (o.a. Wakker Nederland) voor de periode 2010-2015 zou dat tijdstip vóór 1 augustus 2009 moeten liggen. Staatsrechtelijk interessant is het bezwaar dat verscheidene senatoren maakten tegen het 'voorhangen' van een algemene maatregel van bestuur die op de nog niet aangenomen wet gebaseerd was. De minister van OCW had een ontwerp tot wijziging van het Mediabesluit namelijk al op 15 juni 2009 naar de Staten-Generaal gezonden. Om 'pragmatische' redenen, zo zei de minister in de Eerste Kamer (*Kamerstukken I*, 2008/09, 31804, A).

Op dezelfde dag aanvaardde de Tweede Kamer een wetsvoorstel tot implementatie van de EU-richtlijn Audiovisuele mediadiensten (*Katern* 111, p. 6248). Er werden enkele amendementen aangenomen, maar het interessantst is een verworpen motie. In het verleden heeft de Tweede Kamer diverse keren uitgesproken dat de beperkte uitingvrijheid volgens artikel 7, tweede lid, van de Grondwet alleen van toepassing zou zijn op radio en televisie in de traditionele vorm. Mediadiensten op aanvraag

Hongarije bleek ook in een ander opzicht voor het mediarecht relevant. Onder bepaalde omstandigheden kan de vrijheid om inlichtingen te ontvangen en door te geven met zich meebrengen dat de overheid een aanvraag om documenten te verstrekken moet inwilligen. Het Hof gaat niet zo ver te zeggen dat bij artikel 10 EVRM een positieve verplichting tot openbaarheid van bestuur hoort. Wel kan de weigering informatie te geven soms beschouwd worden als misbruik van een informatiemonopolie met hetzelfde effect als censuur (EHRM 14 april 2009, *Társaság a Szabadságjogokért vs Hongarije*, appl. 37374/05 en EHRM 26 mei 2009, *Kenedi vs Hongarije*, appl. 31475/05).

De Hoge Raad deed uitspraak in een civiele procedure van een arts tegen de Vereniging tegen de Kwakzalverij (VtK). De vereniging had een congresbundel uitgegeven, getiteld 'Kwakzalverij in de twintigste eeuw', met daarin een top twintig van kwakzalvers. De arts, die orthomanele geneeskunde uitoefent, stond daarin vermeld op plaats zeven. Daarbij moet worden bedacht dat de VtK in de bundel een ruimere definitie geeft van het begrip 'kwakzalverij' dan bijvoorbeeld de Van Dale. Het Hof Amsterdam had op 31 mei 2007 de vereniging tot een rectificatie veroordeeld, omdat de VtK had moeten begrijpen dat kranten de afwijkende definitie meestal niet zullen vermelden in hun berichtgeving. Daardoor zal het publiek ten onrechte de conclusie trekken dat de arts een kwakzalver is in de gebruikelijke betekenis van het woord. De Hoge Raad oordeelt anders. De publicaties in de pers kunnen niet aan de vereniging worden toegerekend. Zij wordt beschermd door de vrijheid van meningsuiting en neemt deel aan een maatschappelijk debat. De zaak is nu verwezen naar het gerechtshof te 's-Gravenhage (HR 15 mei 2009, *Vereniging tegen de Kwakzalverij vs Sikesz*, LJN: BH1193).

Literatuur

- I. Hare & J. Weinstein, *Extreme speech and democracy*, Oxford: Oxford University Press 2009, ISBN 9780406905949, 902 p.;
- Tijdelijke Commissie Innovatie en Toekomst Pers (Commissie Brinkman), 'De volgende editie', www.commissiebrinkman.nl;
- Commissariaat voor de Media, 'Mediamonitor; media-bedrijven en mediamarkten 2008', www.mediamonitor.nl;
- Wouter Hins, *Smaad door de Staat* (oratie Universiteit Leiden, 6 februari 2009), Amsterdam: deLex 2009, www.ivir.nl;
- Remy Chavannes, 'Wetsvoorstel Audiovisuele Mediadiensten: een eigenzinnige implementatie van een gebrekkige richtlijn', *Mediaforum* 2009-5, p. 190-201.
- Wouter Hins, 'Wat is de belofte van een journalist waard? Vrijheid van nieuwsgaring na het arrest Sanoma tegen Nederland', *Mediaforum* 2009-5, p. 202-206.